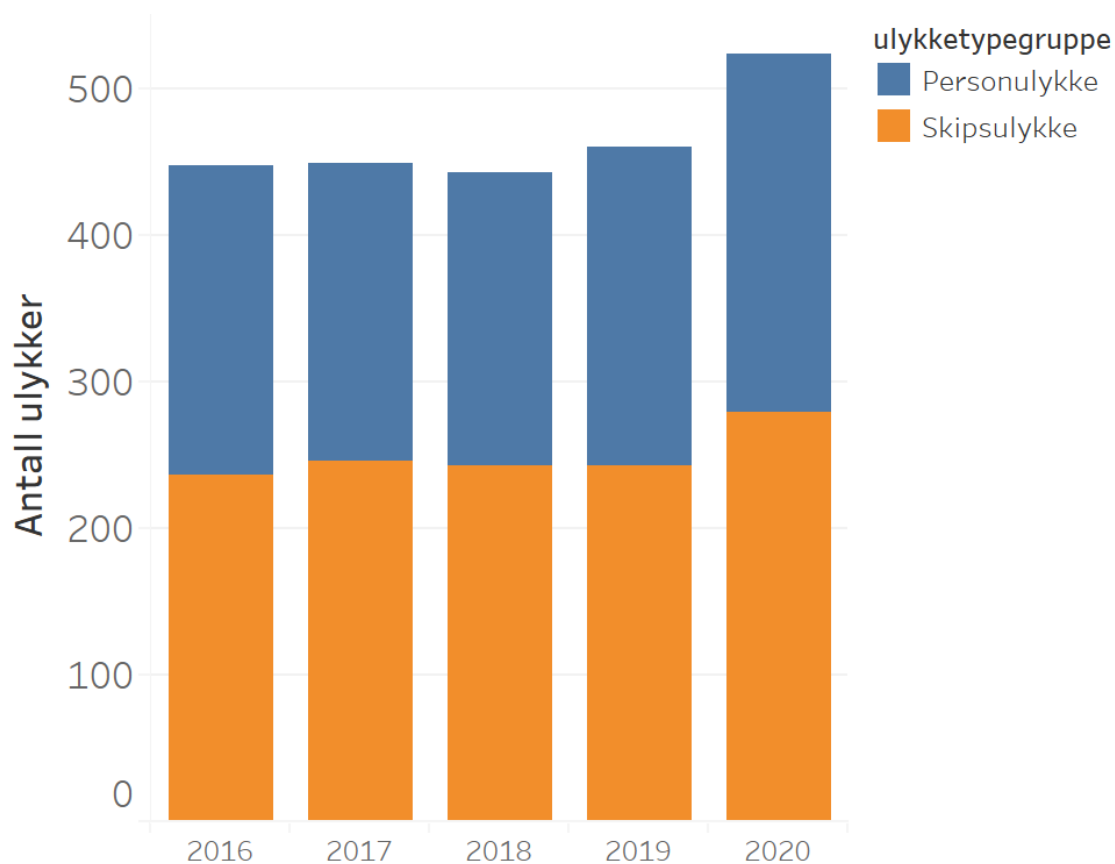

Ulykkesbilde næringsfartøy 2020

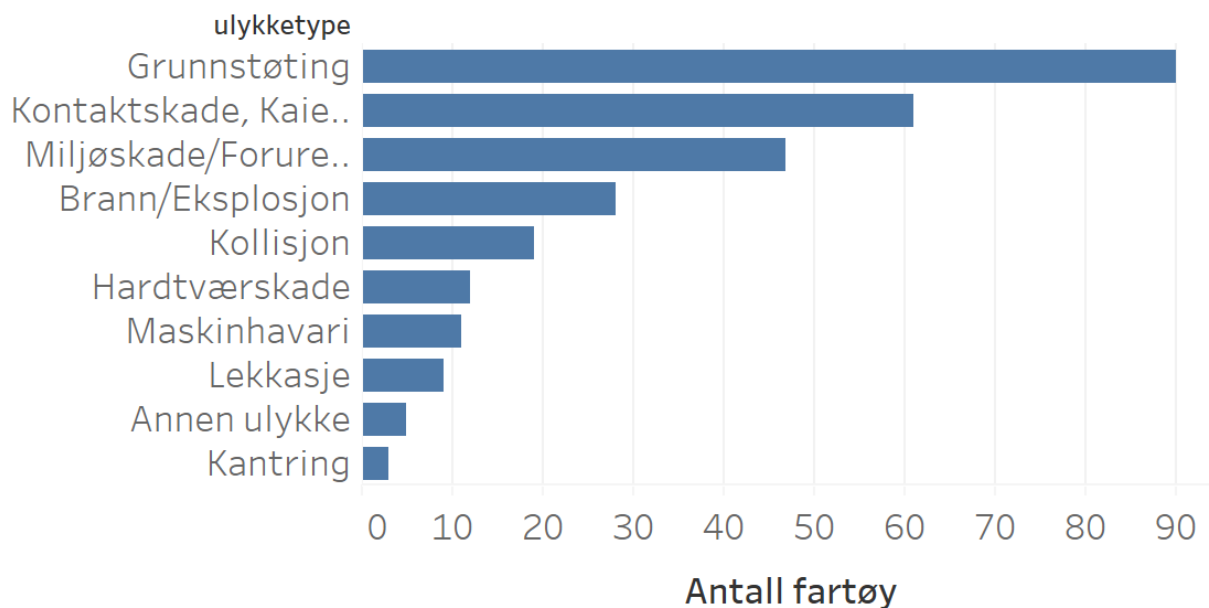
Sjøfartsdirektoratet registrerer ulykker på norske skip, og utenlandske skip i norsk farvann. I tillegg registreres ulykker som involverer både norske og utenlandsk skip, som f.eks. kollisjon. Sjøfartsdirektoratet har registrert 524 ulykker på næringsfartøy i 2020, i tillegg til 253 nestenulykker. Dette er en økning på 63 ulykker og en nestenulykke sammenlignet med 2019. Av de i alt 524 ulykkene skyldes 245 personulykker, mens 279 skyldes skipsulykker. Dette er godt over gjennomsnittet de siste fem årene både for personulykker (214) og skipsulykker (246).

Figur 1: Utvikling i Skips - og - personulykker

Skipsulykker og fartøyskader

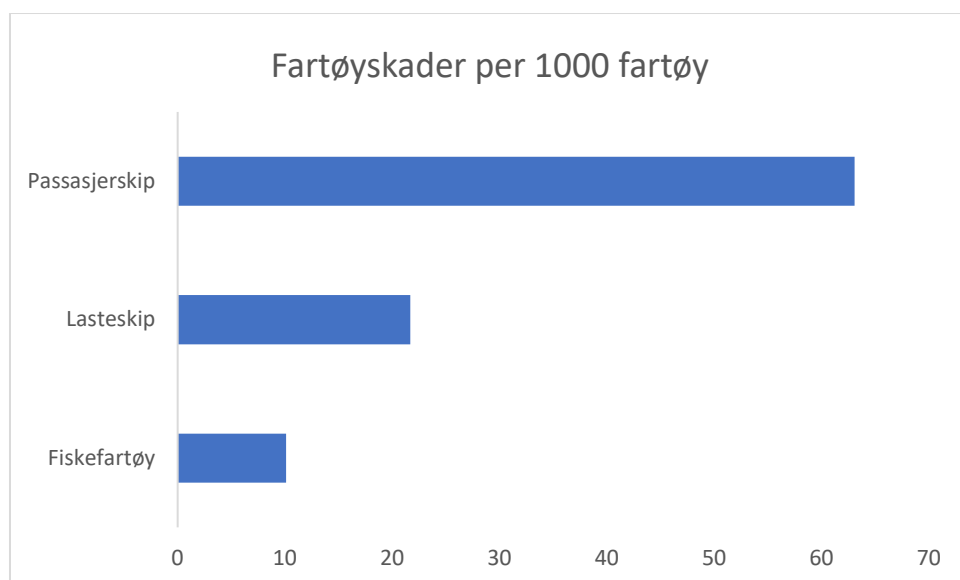
Enkelte hendelser, som for eksempel kollisjoner, kan medføre skader på flere skip. Blant de i alt 279 skipsulykkene som ble registrert i 2020 ble det registrert 285 fartøyskader. Majoriteten av disse skadene var knyttet til grunnstøting (90), kontaktskader (61), miljøutslipp (47), og brannhendelser (28). Sammenlignet med fjoråret har den absolutte økningen vært størst blant antall miljøutslipp, grunnstøtinger, hardværskader, og kontaktskader. Antallet «andre ulykker» har gått kraftig tilbake, noe som tyder på bedring i rapportering og registreringsrutinen.

Figur 2: Fartøyskader per ulykketype, 2020

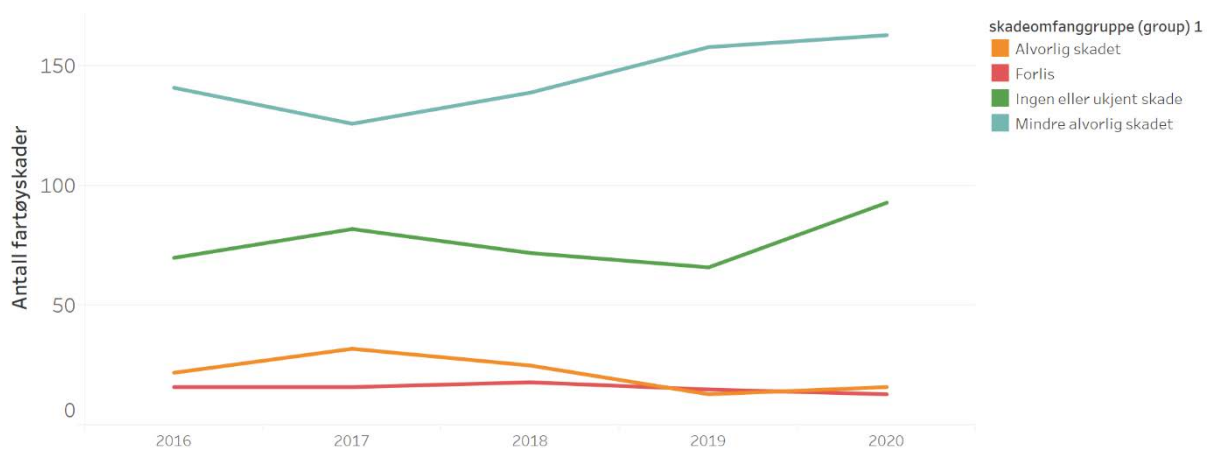
Om lag 46 % av alle fartøyskadene er knyttet til lasteskip, mens passasjerskip og fiskefartøy står for henholdsvis 28 % og 24 % av alle hendelsene. De resterende hendelsene er fordelt på andre skip og flyttbare innretninger.

Antallet ulykker på lasteskip har holdt seg relativt stabilt, sammenlignet med 2019, men vi har sett en økning på 12 hendelser på passasjerskip, og 24 hendelser på fiskefartøy. Om lag 90 % av de registrerte fartøyskadene skjedde på norske skip. Dette er i tråd med tallene for tidligere år. I 2020 har Sjøfartsdirektoratet registrert 63 fartøyskader per 1000 passasjerskip. Tilsvarende tall for lasteskip og fiskefartøy er henholdsvis 22, og 10. Dette må nok sees i lys av en viss grad av underrapportering blant fiskefartøy og mindre lasteskip.

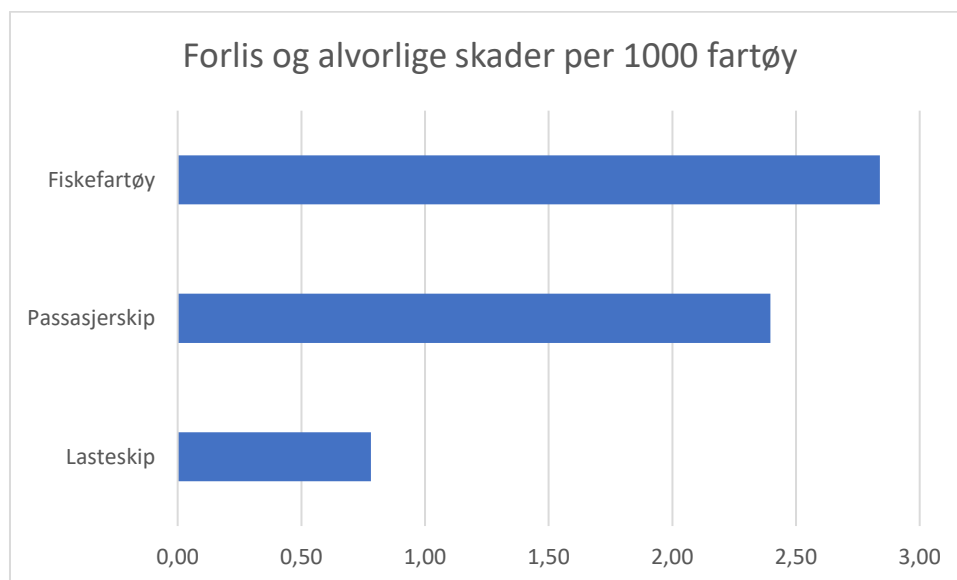
Figur 3: Antall fartøyskader per 1000 aktive norske fartøy

Sjøfartsdirektoratet registrer skade på forulykkede fartøy. Her skiller vi mellom ingen eller ukjent skade, mindre alvorlig skade, alvorlig skade, og forlis. Antallet alvorlig skadede og forliste fartøy har holdt seg stabilt lavt i 2020, sammenlignet med tidligere år. Mens man i den siste femårsperioden i gjennomsnitt har registrert 22 alvorlige fartøyskader og 18 forlis, har man i 2020 registrert 16 alvorlige fartøyskader og 13 forlis. Den store økningen i antall fartøyskader skyldes nesten utelukkende en økning i fartøy med ingen eller ukjent skade. Dette kan vitne om en styrket rapporteringskultur, heller enn en reell økning i risiko. Økningen i registrerte hendelser er knyttet til norske fiskefartøy og passasjerskip, hvor vi i den førstnevnte gruppen har hatt et ekstra fokus på rapportering av hendelser.

Figur 4: Fartøyskader etter skadeomfang

Figur 5 viser antall forlis og alvorlige skader per 1000 fartøy. Her ser vi at antall hendelser på fiskefartøy har økt drastisk, sammenlignet med figur 3. Det kan vitne om en viss underreportering av mindre alvorlige hendelser på fiskefartøy.

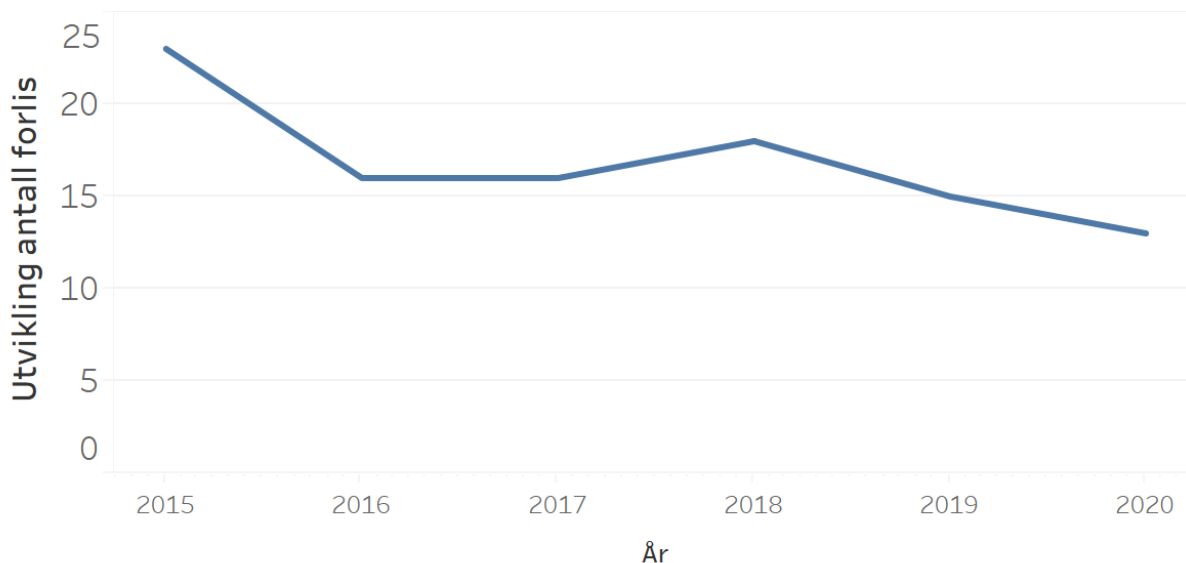

Figur 5: Forlis og alvorlige fartøyskader per 1000 fartøy

Forlis

De mest alvorlige skipshendelsene medfører ofte forlis av fartøy. I 2020 har vi registrert i alt 13 forlis, hvor 12 skjedde på fiskefartøy, mens et skjedde på et mindre passasjerskip. Blant fartøyene var 12 norske og ett utenlandsk. Det var i all hovedsak snakk om mindre fartøy – åtte var under 15 meter,

tre var mellom 15 og 24 meter, mens de resterende to var over 24 meter. Den hyppigste årsaken til forlis i 2020 var brann (fem hendelser), kantring (to hendelser), og lekkasjer (to hendelser). De resterende hendelsene var spredt jevnt på grunnstøting, kollisjon, ukjent og kontaktskade.

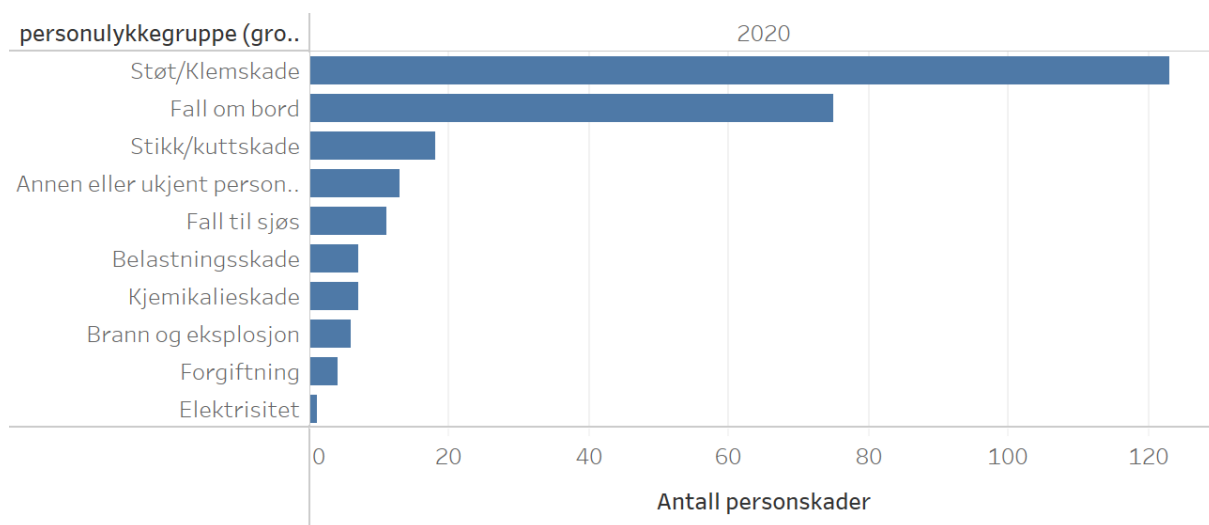

Figur 6: Utvikling i antall forlis

Personulykker, personskader og omkomne.

Sjøfartsdirektoratet har registrert i alt 265 personskader i 2020. Av disse skyltes 247 personulykker, mens de resterende 18 skyltes skipsulykker. Til tross for at vi har hatt en økning i personulykker i 2020, har antallet personskader faktisk gått ned, fra 268 i 2019, til 265 i 2020. Dette skyldes viking sky-hendelsen i 2019, som medførte flere personskader.

I motsetning til skipsulykker er en stor andel av personskadene knyttet til fiskefartøy, som står for om lag 43 % av skadene. Disse er etterfulgt av lasteskip med 42 %, og passasjerskip med 14 % av de skadde. Som tidligere er den store majoriteten av skader (94 %) registrert på norske skip i 2020. Dette er i tråd med tidligere år.

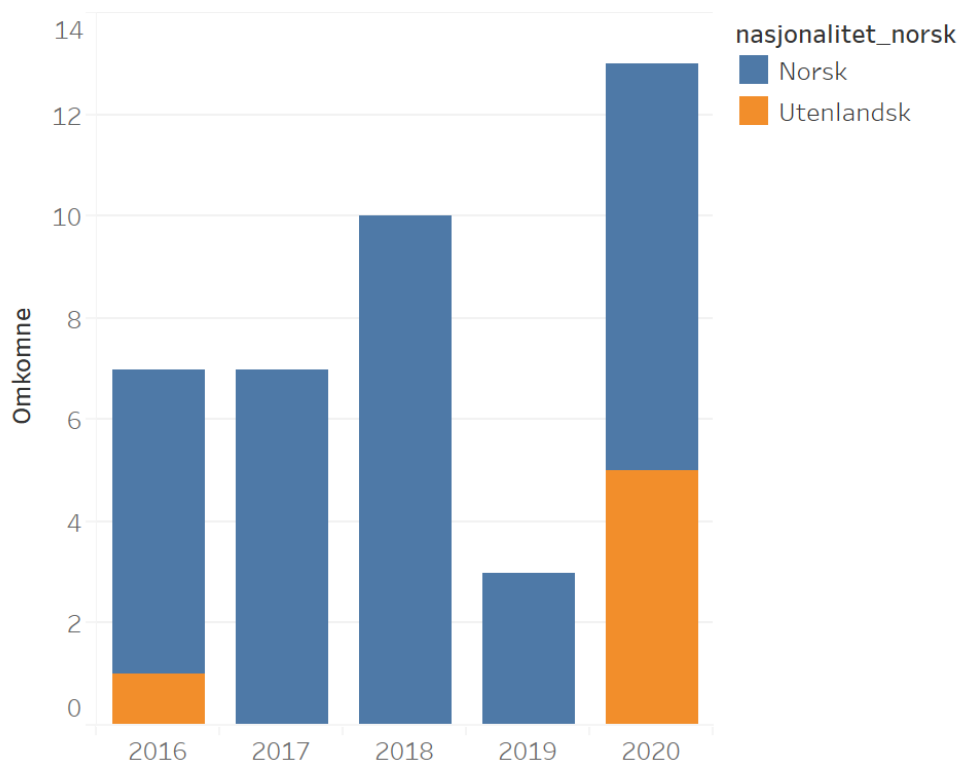

Den store majoriteten av skadene skyldes enten Støt/klemskader (46 %), eller fall om bord (28 %). Støt/klemskader er også den enkeltgruppen som har hatt størst økning sammenlignet med 2019 (+ 19 hendelser), dette må dog sees i sammenheng med en stor reduksjon i «ukjent/annen» kategorien

(-19 hendelser). Vi har sett en økning i antall fall til sjøs (+7 hendelser), og en nedgang i antall brannskader (-5 hendelser).

Omkomne

Om lag 5 % av personskadene i 2020 var så alvorlige at de medførte dødsfall. I 2020 tilsvarte dette 13 omkomne, fordelt på 11 ulykker. Av disse skyldtes åtte personulykker, mens de resterende fem skyldtes skipsulykker. Blant personulykkene var det støt/klemskader (tre), fall til sjø (to), samt forgiftning, fall om bord, og ukjent (én hver) som medførte dødsfall. Blant skipsulykkene var det kollisjon (tre), samt brann og ukjent (én hver) som medførte dødsfall. Det er registrert åtte omkomne på fiskefartøy, og fem omkomne på lasteskip. Det er ikke registrert noen omkomne på passasjerskip i 2020. Åtte av de omkomne ble registrert på norske fartøy, mens fem omkomne ble registrert på et utenlandsk fartøy. Den største enkelthendelsen skjedde ved en kollisjon i utenlandsk farvann mellom et NIS lasteskip og et amerikansk fiskefartøy i mexicogulven, hvor tre amerikanske fiskere omkom.

Figur 7: Omkomne etter fartøynasjonalitet, 2016 - 2020

Miljøskader

Det ble registrert 64 tilfeller av miljøutslipp i 2020, hvor 59 var knyttet til utslipp, mens fem var knyttet til andre ulykkeshendelser. De fleste hendelsene var knyttet til Smøreolje (33 %), diesel (22 %), eller annen bunkersolje (13 %), mens de resterende hendelse var knyttet til ulike andre stoffer og kjemikalier. I de aller fleste tilfellene var det snakk om mindre utslipp under 200 liter. Det største enkeltutslipp var på 50 kubikk UREA (40 % konsentrasjon %). Øvrige utslipp av større karakter inkluderer et utslipp på 900 liter diesel fra et passasjerskip, og 800 liter diesel fra et lasteskip.